

Hasiči dostali
moderní techniku
strana 2

Nový domov pro
hendikepované
strana 4

Tenisový úspěch
v Austrálii
strana 12

Olomoucký kraj

ČÍSLO 2 | ÚNOR 2024 | ROČNÍK 23 | NÁKLAD 275 000 KS

MĚSÍČNÍK PRO OBČANY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Síla spolupráce. Takhle kraj pomůže vám i vaší vesnici

Pro rozvoj regionu jsou nejdůležitější lidé, kteří v něm žijí. Kraj proto podporuje třeba i společenský život v obcích. Na snímku letošní masopust, který v Příkazích pořádalo Hanácké muzeum v přírodě. FOTO | PETRA PÁSOVÁ

Podpora malých obchůdků na venkově, opravy chodníků a uliček, ale i peníze na rekonstrukci obecních úřadů nebo rozvoj fotovoltaiky. Tohle všechno je jen zlomkem z věcí, které Olomoucký kraj zahrnuje do oblasti regionálního rozvoje. Letos obcím pomohou další desítky milionů korun z krajských dotací.

„Pro rozvoj jednotlivých regionů v Olomouckém kraji jsou nejdůležitější lidé, kteří v nich žijí. Proto naše hejtmanství často mluví se starostkami i starosty, abychom společně řešili problémy, které je trápí, a našli způsob, jak potíže překonat. Krajské dotace, a hlavně jejich správné přerozdělení, jsou jednou z cest, jak rozvoji regionu pomoci,“ uvedl hejtman Josef Suchánek.

Jedním z nejoblíbenějších dotačních programů, které hejtmanství dlouhá léta nabízí, je Program obnovy venkova. Pro letošek je v něm více než 40 milionů korun. Vesnice z nich mohou

platit například rekonstrukci návsi, opravu kulturních domů i dalšího obecního majetku, výsadbu zeleně nebo stavbu protipovodňových opatření.

„Obce mohou tyto peníze čerpat na různé investiční projekty. Každoročně je o dotace velký zájem, protože starostům významně pomáhají při správě a zvelebování jejich obcí,“ dodal náměstek hejtmana pro regionální rozvoj Jan Šafařík.

Ubude běhání po úřadech

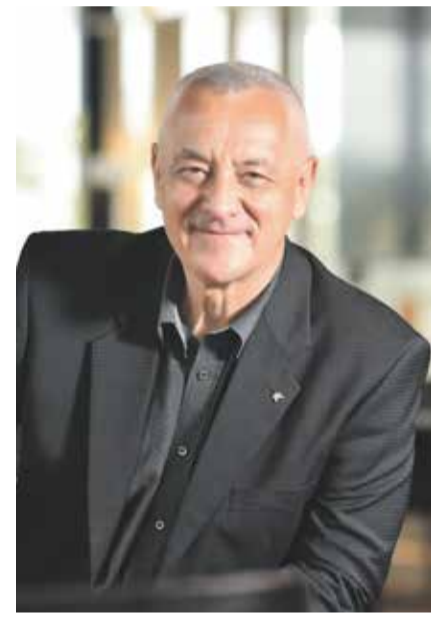
Program na obnovu venkova mohou obce využívat například i na pořízení projektové dokumentace – tedy

podkladů, které potřebují například k vydání stavebních povolení. Česko patří mezi země, kde trvá povolování staveb výrazně déle než v jiných zemích Evropy. To má do budoucna změnit Digitální technická mapa, na jejíž realizaci Olomoucký kraj spolupracuje. „Digitální technická mapa nabídne na jednom místě spoustu informací, které dnes lidé musí složitě hledat jinde – například u správců jednotlivých inženýrských sítí,“ vysvětlil krajský radní pro investice, evropské projekty, transparenci, IT a Smart region Petr Lysek.

Jaroslav Kropáč

SLOVO HEJTMANA

Záleží na nás na všech

Mohlo by to vypadat, že je to hejtman, krajská rada nebo krajské zastupitelstvo, kteří rozhodují o tom, kterým směrem se bude rozvoj našeho regionu ubírat. Myslím, že je to představa hodně zjednodušená.

Záleží totiž hlavně na vás, na lidech, kteří v Olomouckém kraji žijí. Žádná obec ani město nevzkvétá, pokud o to její obyvatelé nemají zájem. Ani kdyby se starosta, primátor či hejtman stavěli na hlavu. Bez pracovitých lidí, kteří si váží svého bydliště, není rozvoj regionu možný. Proto mě moc těší, když vidím, co všechno se v našem kraji udělalo – často s výraznou pomocí Olomouckého kraje, ale pokaždé s vynaložením velkého úsilí obyvatel našeho regionu.

Také letos se můžete spolehnout na to, že vám hejtmanství ve vaší práci pomůže. Na rozvoj regionů, a venkova zvláště, míří stovky miliónů korun. Někde se za ně opraví silnice, jinde možná kulturní dům nebo stará škola. Přeji nám všem, ať se společné dílo podaří, a děkuji vám za to, že se na rozvoji Olomouckého kraje podílíte.

Josef Suchánek,
hejtman Olomouckého kraje

ČÍSLO MĚSÍCE

40 765 000

Taková je předpokládaná částka pro letošní rok na dotační programy obnovy venkova v Olomouckém kraji.

Kraj v publikacích představuje významné firmy a regionální výrobky

Olomoucký kraj vydal dvě nové publikace, které se zaměřují na podporu místního podnikání a regionální produkci. Kniha Významné firmy Olomouckého kraje prezentuje nejúspěšnější podniky a významné zaměstnavatele působící v regionu. Katalog regionální produkce v Olomouckém kraji se pak zaměřuje na propagaci místních výrobků a produktů.

„Pro kraj jsou důležité všechny firmy, které dělají poctivou práci a podílí se tak na rozvoji našeho regionu. A stejně důležité jsou i drobní podnikatelé nebo živnostníci, kteří svojí regionální produkcí přispívají k pestrosti a atraktivitě Olomouckého kraje,“ zdůraznil hejtman Josef Suchánek.

V katalogu jsou prezentováni producenti, kteří se specializují na výrobu a prodej regionálních produktů. Pokud hledáte unikátní regionální potraviny, řemeslné výrobky, nebo prostě inspiraci pro své cesty a dárky, je tento katalog právě pro vás. Díky regionálním producentům, kteří navíc sbírají i ocenění v soutěžích, má náš region pověst kraje, jehož návštěva je nezapomenutelným zážitkem.

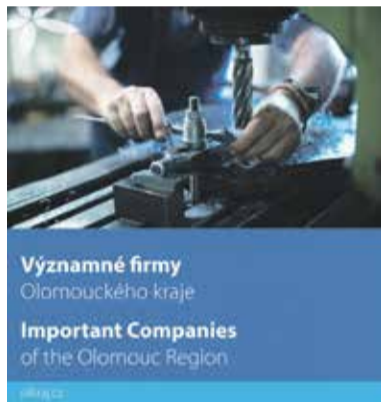
Obě publikace mají za cíl podpořit místní ekonomiku a zvýšit povědomí o kvalitních produktech vyrobených v Olomouckém kraji. Ve formátu pdf je najdete ke stažení na krajském webu.

Radka Kmochová

www.olkraj.cz

Katalog regionální produkce v Olomouckém kraji pro rok 2023

Významné firmy Olomouckého kraje Important Companies of the Olomouc Region

SOUTĚŽ O KNIHU

Napište nám, který produkt získal v soutěži Regionální potravina Olomouckého kraje 2023 titul Regionální potravina v kategorii ovoce a zelenina.

Své odpovědi zasílejte, včetně kontaktních údajů (jméno a adresa), **do 8. března** na e-mailovou adresu tiskoveoddeleni@olkraj.cz, do předmětu uveďte slovo **SOUTĚŽ**. Jeden vylosovaný soutěžící získá od Olomouckého kraje nový Katalog regionální produkce v Olomouckém kraji, který mu zdarma pošleme.

SMS Z KRAJE

JESENÍK | Město Jeseník získalo 14 milionů korun z evropských dotací na opravu budovy na ulici Dukelská. V budově bývalé služebny městské policie vzniknou pro dvacet dětí ve věku od 1 do 3 let v rámci fungování dětské skupiny. Celkové náklady přesáhnou 32 milionů korun.

PROSTĚJOV | 153 tisíc korun vyčlenil prostějovský magistrát jako poděkování pro dárce krve. Ve spolupráci s nemocnicí AGEL dostanou dárce jako odměnu permanentky do Aquaparku Koupelky, koupaliště Vrahovice, do městských lázní a do sauny nebo poukaz na představení v kině.

ŠUMPERK | Městský úřad v Šumperku se rozhodl zefektivnit vymáhání svých pohledávek. Dlužníci, kteří neuhradí své závazky v nejbližší době nebo nepožádají o splátkový kalendář, budou předáni místně příslušnému Celnímu úřadu v Olomouci.

Nová přístavba i technika pro hasiče

Profesionálové získali nový objekt s moderním zázemím a techniku. Tu svoji pak předali dobrovolným jednotkám v regionu. FOTO | OLMOUCKÝ KRAJ

Moderní zázemí pro chemickou, technickou i spojovou službu získali hasiči na stanici Olomouc díky novému objektu, který se během 14 měsíců stal součástí hasičského areálu.

Hasiči tak mohou nyní využívat větší dílny a moderní zázemí odpovídající současným požadavkům na výkon služby. Součástí prostor je tzv. mokrá a suchá dílna chemické služby i moderní technologie pro plnění tlakových lahví dýchacích přístrojů s výkonným kompresorem.

„Olomoucká stanice se dlouhodobě potýká s nedostatečnými prostory pro garážování své techniky a vozidel. Hasičům také chybělo zázemí pro speciální chemickou a technickou službu a pro skupiny lezců, potápěčů nebo střelců. To vše pro ně je v nové přístavbě k dispozici,“

vedl při slavnostním otevření objektu hejtman Josef Suchánek. Celkové náklady na stavbu dosáhly 45,2 milionu korun, většina byla financována ze státního rozpočtu, 7 milionů přispěl Olomoucký kraj.

Profesionálové i dobrovolní hasiči převzali novou techniku

V rámci představení nové budovy předal Olomoucký kraj dar profesionálním hasičům – tři sady hydraulických vyprošťovacích zařízení v bateriovém provedení. Na zařízení v hodnotě více než tři miliony korun kraj přispěl dvěma miliony.

Zástupci deseti měst a obcí si pak převzali cisternové automobilové stříkačky a velitelské vozy. Tím se zvyšuje akceschopnost a využitelnost jednotek požární ochrany v kraji. Osm obcí si navíc převzalo hydraulická

► **45**
milionů korun náklady

► **7**
milionů korun přispěl kraj

vyprošťovací zařízení, čímž se rozšířil počet jednotek, které budou schopny zasahovat u dopravních nehod.

Juraj Aláč

Kraj i letos opraví další silnice nižších tříd

Téměř sto kilometrů opravených silnic a více než tucet rekonstruovaných mostů – to je stručný přehled investičních akcí, které vloni v regionu uskutečnila Správa silnic Olomouckého kraje (SSOK). Součet všech jejích loňských investic se vyšplhal na více než 823 milionů korun. „Pro Olomoucký kraj je rekonstrukce silnic nižších tříd prioritou a slíbili jsme, že se na tuto oblast zaměříme. Vloni se nám v tomto směru podařilo odvést obrovský kus práce, ve které budeme pokračovat i letos,“ uvedl hejtman Josef Suchánek.

Mezi finančně náročné investiční akce SSOK vloni patřila například oprava silnice třetí třídy z Troubelic do Uničova, na Prostějovsku začala rekonstrukce cesty z Kostece na Hané do Ptení, na Přerovsku došlo k modernizaci Lipnické a Záhorské ulice v Týnu nad Bečvou. Na Šumpersku potěšila motoristy nová cesta v Lošticích a na Jesenícku průtah Vlčicemi. „Některé z loňských investičních akcí se protáhnu i na letošek a zároveň odstartují opravy dalších cest. Pochopitelně nemůžeme opravit všechny silnice naráz, i když bych moc chtěl. Věřím ale, že se postupně podaří kvalitu

Na komplikovanou opravu silnice u Hanušovic dohlíželi i biologové, řidičům začala sloužit v polovině ledna. FOTO | OLMOUCKÝ KRAJ

silniční sítě zlepšit,“ uvedl hejtman Suchánek.

Na komplikovanou stavbu dohlíželi biologové

Nejnákladnější loňskou stavbou byla oprava silnice a zpevnění přílehlého svahu u Hanušovic za zhruba 108 milionů korun. A nebyla náročná jen finančně, ale i technicky. Z jedné strany totiž lemují vozovku příkrý svah, z druhé ho omývá řeka Morava. Právě tyto rizikové faktory vyústily před třemi roky v sesuv svahu, který cestu prakticky zničil. Napříště tomu

zabrání nová opěrná zeď, zárubní zídka, řada propustků, žlabů i přeložení části koryta Moravy. Kvůli tomu se velmi dbalo na ochranu životního prostředí, stavbu proto kontroloval biologický dozor. Rybáři museli například přemístit ryby, které se nacházely v řečišti poblíž opravené silnice. Stromy, které během stavby padly za obětí těžkým strojům, nahradí nová zeleň. Dřeviny ozdobí ulice a další veřejné plochy v sousedních Hanušovicích v rámci projektu náhradní výsadby.

Juraj Aláč

Budoucnost regionu začíná v mateřské a základní škole

Pro vyvážený rozvoj celého kraje je podpora venkova klíčová. Jak našemu regionu Olomoucký kraj pomáhá, na jaké konkrétní projekty peníze směřují a co plánuje? Také o tom mluví v rozhovoru Jan Šafařík, náměstek hejtmána Olomouckého kraje pro oblast regionálního rozvoje a územního plánování.

Jak Olomoucký kraj venkov podporuje?

Někdy mám pocit, že kraj může být vnímán jen jako Olomouc, ale to není v žádném případě pravda. Regiony jsou zranitelnější než velká sídla, proto je potřeba o ně pečovat a rozvíjet je. My obce podporujeme například Programem obnovy venkova. Loni jsme mezi obce rozdělili 52 milionů korun a na podporu malých venkovských obchůdků pak směřovalo 11 milionů. Podobnou podporu připravujeme i letos. Rozpočtováno máme přes 40 milionů korun, ale předpokládám, že z přebytku hospodaření kraje se tato částka bude ještě navyšovat.

Na jaké projekty obce peníze žádají?

Mohou žádat na opravy mateřských škol, na chodníky, dětská hřiště, rekonstrukce návsi, chodníky, ale také na komunitní domy apod. Obecně vzato jsou to místa, která jsou důležitá pro život v obci.

Mohl byste zmínit nějaký příklad dobré praxe?

Například podporu obchůdků na vesnicích vnímám jako podporu veřejné služby. Jde nám o to, aby si senioři nebo maminky na rodičovské dovolené mohli i na těch nejmenších obcích nakoupit. Snažíme se podporu směřovat tam, kde provoz obchůdku podporuje také obec.

Velmi zajímavou alternativou pro budoucnost jsou takzvané bezobslužné obchody. Loni jsme dotací 400 tisíc korun pomohli v Měrotíně, kde se jako ve vůbec první obci v Olomouckém kraji rozhodli pro tento typ nakupování. Přestože senioři byli zpočátku opatrní a měli za to, že jde o složitý způsob nákupu, obavy rychle opadly a zvládají jej skvěle. Je to obrovský přínos pro život obce.

Jedním z hlavních loňských témat byly úspory v energetice. Jak je to s nimi letos?

Jde o téma složitější, dlouhodobější a je třeba dělat uvážené kroky. Mám za to, že nejlevnější a nejkoličtější energie je ta, která se nemusí vyrobit a spotřebovat. Proto klademe velký důraz na úspory v provozu. Naším příspěvkovým organizacím, jako jsou školy nebo domovy důchodců, jsme loni rozdělili přes 40 milionů korun, například na výměnu osvětlení nebo úspory vody. V letošním roce máme na tato opatření, která snižují energetickou náročnost, připravených 35 milionů korun. Jsou to jednoduchá, ale funkční opatření. Zároveň chystáme několik desítek instalací fotovoltaických zařízení. Připravujeme se i na komunitní energetiku. To v praxi znamená, že svoji vyrobenou energii budeme moci spotřebovat i v jiných našich zařízeních než jen tam, kde se vyrobí.

Kraj nedávno vydal dvě nové publikace. Jedna se věnuje regionálním potravinám a druhá významným firmám. Jak Olomoucký kraj podnikání podporuje?

Ten asi nejviditelnější způsob je fungování Inovačního centra Olomouckého kraje (ICOK). A to nejen v aglomeraci Olomouce, ale v rámci celého regionu, kde má ICOK své regionální zástupce. Zde se věnujeme špičkovým konzultačním programům, finanční podpoře začínajících projektů, přednáškám na základních a středních školách, spolupracujeme s Univerzitou Palackého v Olomouci. Vytváříme ekosystém tak, aby lidé propojoval a směřoval firmy k příležitostem. Nejde však jen o podnikání, ale o podnikavost obecně. Chceme podporovat lidi, kteří se nebojí přicházet s vlastními nápady. Snažíme se o změnu myšlení a tady nesmí chybět spolupráce

s obcemi a městy, protože jsou zodpovědné za školky a školy. Mám za to, že budoucnost regionu začíná právě v mateřské a základní škole.

Loni v červnu se v Přerově otevřel IN-HUB, sdílený prostor pro práci, kde je třeba i kreativní dílna. Chystají se podobné projekty ještě jinde?

Přerovský IN-HUB se velmi povedl a chtěl bych pochválit skvěle fungující spolupráci mezi městem Přerov, ICOK i Olomouckým krajem. Obdobný projekt připravujeme v Zábřehu a Šumperku. V Zábřehu se do toho pustili ve spolupráci se společností Forvia Hella, kde chtějí mít výzkumné pracoviště, a v Šumperku bychom měli začít coworkingem. Chceme podpořit vznik komunit, kde se vyměňují dobré nápady a kde se lidé navzájem podporují.

Petra Pášová

SLOVO ODBORNÍKA

Tomáš Kindl
jednatel poradenské firmy E-resources, s.r.o.

Úspory až na prvním místě

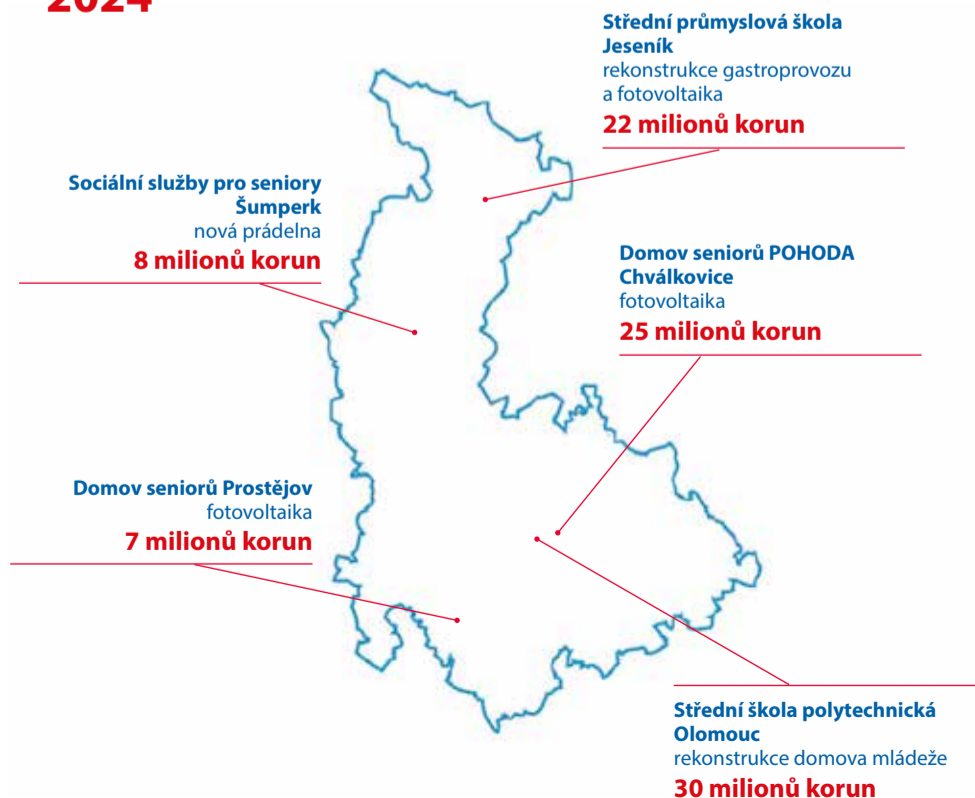
Díky své práci dokáží porovnat přístup k energetice s dalšími subjekty veřejného sektoru. Olomoucký kraj už od svého vzniku v roce 2000 energetiku a investice do svých objektů nepodceňuje. Oceňují především systémovost v zacházení se svěřeným majetkem a jeho údržbou, zhodnocováním, investicemi do energeticky úsporných řešení a progresivních technologií. S maximálním využitím dotací kraj zatepluje budovy a zavádí energetické úsporné technologie, snaží se využívat dešťové srážky a zachovat tím vodu v krajině. V posledních dvou letech v objektech masivně mění osvětlení na LED systémy, což přispělo k okamžitému snížení spotřeby elektřiny. V současnosti probíhá příprava projektů fotovoltaických elektráren na vhodné budovy, i se zřetelem k rozvoji elektromobility. V příštích letech můžeme dle mého názoru v některých areálech očekávat i rozvoj malých větrných elektráren, kombinovaných s fotovoltaikou, významné rozšíření tepelných čerpadel. Zemní plyn pak bude využíván v kogeneračních jednotkách pro výrobu elektřiny a tepla. Závěrem mi dovoluje obecný apel na úspory energií, vždyť snížení teploty v místnosti o 1 °C znamená úsporu tepla cca 6 procent!

KDE KRAJ ŠETŘÍ PENÍZE I PŘÍRODU – VÝBĚR PROJEKTŮ

2023

2024

Inovační centrum chceme dostat do světa

Na cestu mezinárodní spolupráce se letos vydává Inovační centrum Olomouckého kraje (ICOK). Aktuálně prochází náročným certifikačním procesem s cílem připojit se k prestižní mezinárodní síti EBN (European Business and Innovation Centre Network). Síť evropských inkubátorů, akceleratorů a inovačních center je považována za nejvýznamnější v Evropě.

► **Chceme našim partnerům přinášet inspiraci a kontakty a dostat kraj na mezinárodní mapu.**

Tomáš Dostál
ředitel ICOK

„Nemůžeme a nechceme se uzavírat světu. Chceme našim partnerům a klientům přinášet inspiraci, nové kontakty ze zahraničí a dostávat náš kraj na mezinárodní mapu,“ uvedl

Tomáš Dostál, ředitel ICOK.

Již fungujícím příkladem může být zapojení do projektu CircInWater, který podporuje malé a střední podniky v udržitelném hospodaření s vodou a inovacích. „Pro náš kraj jsme získali možnost sáhnout si na evropské peníze. Jeden z inovačních voucherů získala i olomoucká firma ABO valve, dnes už globálně úspěšná společnost. Díky projektu jsme ji mohli nejen podpořit, ale i propojit s novými partnery v zahraničí,“ podotkl Tomáš Dostál.

ICOK také podporuje start-upy a poskytuje jim přístup k mezinárodním zkušenostem a kontaktům v oblastech, jako je Silicon Valley, Švédsko, Dánsko či Itálie. „Pokud si chceme udržet a rozvíjet náš inovační potenciál, musíme sledovat evropské a světové trendy,“ upřesnil Jan Šafařík, náměstek hejtmana a předseda správní rady ICOK.

Petra Pášová,
Inovační centrum
Olomouckého kraje

Ředitel ICOKu Tomáš Dostál navštívil pracovně USA, podíval se i do Silicon Valley. Foto | ICOK

Klienti s hendikepem žijí v novém domě

Nový domov pro osm klientů je bezbariérový s nízkou energetickou náročností, na střeších jsou fotovoltaické panely. Foto | OLMOUCKÝ KRAJ

V polovině ledna byl předán k užívání klientům, příspěvkové organizace Nové Zámky rodinný dům v Medlově-Králově. V nízkooenergetické novostavbě jsou dvě plně vybavené domácnosti s vlastní koupelnou s WC. Kuchyň a společenskou místnost sdílí obyvatelé společně. „V domově nyní bydlí osm mužů s duševním či fyzickým hendikepem, kteří jsou závislí na pomoci jiné osoby. Chtěli jsme, aby jim byl dům uzpůsoben tak, aby plně sloužil jejich potřebám. Doufám, že se jim bude v jejich

novém domově žít dobře,“ uvedl při slavnostním předání objektu hejtmán Josef Suchánek.

Klienti se do nového domova přestěhovali v rámci transformace sociálních služeb, která je jednou z priorit hejtmanství. Hendikepovaní lidé se díky tomu stěhují z velkých ústavů do domácího prostředí. „Právě Nové Zámky, velké pobytové zařízení u Litovle, jsou toho skvělým příkladem. Již několik let například fungují domy pro lidi s hendikepem v Července, kteří dříve pobývali právě v Nových

Zámčích. Život v menších domcích je pro ně určitě lepší, protože mohou vést život, kterým žijí jejich vrstevníci. V Králově to doufám bude také tak,“ dodal náměstek hejtmana pro sociální oblast Ivo Slavotínek.

Prostory rodinného domu jsou bezbariérové a náleží k němu prostorné uzavřené nádvoří. Zařízení bude sloužit klientům s nejvyšší mírou podpory a tato skutečnost si vyžádala odpovídající, nákladné úpravy a řešení.

Juraj Aláč

Krajský úřad lidem aneb víte, že...?

Bez čerpání dotací z národních i evropských zdrojů by nebylo možné na území Olomouckého kraje realizovat některé investiční akce, jako jsou stavby, rekonstrukce či modernizace zařízení různého druhu.

Olomoucký kraj patří mezi nejúspěšnější kraje v republice co se týče získávání dotací. V přepočtu na obyvatele je hned na druhém místě. Také Krajský

úřad Olomouckého kraje je v čerpání dotací, i za své příspěvkové organizace, úspěšný.

Například které projekty díky dotacím krajský úřad realizoval?

- záchrana a zpřístupnění paláce na hradě Helfštýn
- rekonstrukce budovy ORNIS

- stavební úpravy Červeného kostela včetně realizace depozitáře
- interní pavilon v nemocnici Šternberk
- transformace příspěvkové organizace Nové Zámky
- výstavba objektu pro osoby s poruchou autistického spektra Klíč
- přeložka silnice II/366 Prostějov

ZAJÍMAVÁ MÍSTA OLMOUCKÉHO KRAJE | ZŘÍCENINA HRADU EDELŠTEJN

Poblíž Zlatých Hor na Jesenicku leží uprostřed lesů pozůstatky jednoho z největších slezských hradů. Hrad Edelštejn nechal postavit nejmocnější přemyslovský panovník Přemysl Otakar II. na ochranu blízkých zlatých dolů a k upevnění moci v pohraničních oblastech Českého království s vatislavským knížectvím a biskupstvím. První doložená zmínka pochází z 2. září 1281, kdy jej měli v držení bratři Otta a Oldřich z Linavy.

Podle archeologů a zakreslených plánů v roce 1936 historikem Herbertem Weineltm byly rozměry hradu 120×65 metrů, a navíc byl obklopen kruhovými příkopy. Do dnešních dnů ale zůstaly jen zbytky zdí, které jsou chráněny jako kulturní památka. Dnes se dá k hradu dostat po silnici ze Ski areálu Příčná směrem na Zámecký vrch.

Hrad často střídal majitele, zbořen byl v roce 1467

Po smrti krále Přemysla Otakara II. na Moravském poli v roce 1278 připadly Čechy Otovi Braniborskému a Moravu si

ponechal Rudolf Habsburský. Moravská a slezská šlechta začala drancovat a loupit. „Zlaté Hory připadly pánům z Linavy, kteří z Edelštejna zajížděli loupit na statky vatislavského biskupa a ničili je. Pro nápravu těchto škod musel později opavský kníže Mikuláš zastavit hrad Edelštejn roku 1284 vatislavskému biskupu Tomášovi. To se ovšem nelíbilo vatislavskému knížeti Jindřichovi IV., protože škody byly napáchány na jeho církevním majetku v Otmuchově a Nise. Rozhodl se hrad Edelštejn v roce 1285 násilně dobýt,“ uvedl Marian Čep z Městského muzea

Zlaté Hory. Hrad poté vystřídal několik majitelů. Od vatislavského biskupa ho získal opavský kníže Mikuláš II., který ho v roce 1339 odevzdal českému králi Janu Lucemburskému. V roce 1361 český král Karel IV. chtěl napravit křivdu svého otce a vrátil hrad opět opavskému knížeti Mikuláši II. Po jeho smrti se jeho čtyři synové museli dělit o majetek, a tak v letech 1377–1394 se stává Edelštejn střediskem Hlubčického panství. Roku 1428 napadli Slezsko husité, hrad ale zůstal jejich řádění ušetřen. Léta bojů s roztroušenými husity vyčerpala zemskou pokladnu, a tak došlo v roce 1440 k zástavě hradu a novým majitelem se stal vévoda Bolek Opolský, který spravoval hrad dalších 20 let. Po jeho smrti v roce 1465 připadl hrad Jiřímu z Poděbrad. V té době byl českým hradním hejtmánem na Edelštejnu Jan ze Žerotína. Jeho posádka přepadávala obchodníky daleko v katolické biskupské zemi. Toho využil biskup Jošt z Rožmberka, který se spojil

Na místě už je jen torzo hradu, na snímku bývalá jižní věž. Foto | MUZEUM ZLATÉ HORY

s moravskými a slezskými katolickými stavy a 14. července 1467 zaútočil na hrad, obsadil ho a nechal rozbořit.

Roku 1472 město koupil i s rozbořeným hradem uherský král Matyáš Korvín, který jej po dvou letech prodal vatislavskému biskupu Rudolfovi z Rudesheimu. Od této chvíle se město Zlaté

Hory na dlouhou dobu dostává pod správu biskupství vatislavského. Těžba zlata se rozvíjela, přicházeli bánští podnikatelé a horníci z biskupské země, ale i z Čech či z rakouských zemí. Střídající se biskupové podporovali dolování zlata, stříbra, olova i mědi.

Juraj Aláč

Rostislav Valušek – kněz, básník, disident

Jak se mohou protnout a vzájemně ovlivnit životy evangelického a katolického faráře? „Když kněze Františka Líznu soudili za šíření samizdatů, stál jsem mezi jeho podporovateli na chodbě, a jak jej vyváděli, poprosil jsem ho o požehnání a on mi s rukama v železných požeňkách požehnal,“ říká evangelický kněz, básník a disident Rostislav Valušek.

1984

Poté, co vojska Varšavské smlouvy překročila v létě roku 1968 hranice Československa, aby v něm potlačila údajnou kontrarevoluci, utáhl režim znovu šrouby. Nastalo období cenzury a normalizace, během něhož se vládnoucí komunistická strana snažila všemožně potlačit jakékoli projevy osobitosti

ještě přištipkařil, ale potom to vzdal a nastoupil jako dělník do fabriky.“ Rostislav tak odmala vyrůstal v atmosféře, která se s komunismem neslučovala. Odmala rád kreslil a četl. Tato láska k psanému slovu a vizuálnímu umění přerostla v dospělosti až v to, že se Rostislav během normalizace zapojil do samizdatové činnosti.

StB mi slibovala, že za spolupráci mi přiřadí skvělou, bohatou farnost. Bylo to lákavé, ale já bych se musel oběsit, kdybych souhlasil.

či jinakosti názorů. Lidé, kteří se s takovou situací odmítali smířit, zamířili do undergroundu, kde bylo dovoleno, ale také zakázáno téměř vše. Lidé podzemí přepisovali a jinak šířili například beletrii, kterou režim zakazoval. V ilegálních tiskárnách tak disidenti „zachraňovali“ díla J. R. R. Tolkiena či George Orwella – vedle toho, že třeba rozmnožovali protikomunistické petice a materiály. A režim je za to nezřídka posílal do vězení.

Syn živnostníka

Rostislav Valušek se narodil do rodiny živnostníka Augustina, kterému režim všechno znárodnil: „Tátovi vzali dílnu a odvezli stroje. Nějakou dobu

Za vše, co je ve mně dobré, vděčím své babičce

Protože měl jako syn živnostníka špatný kadrový profil, nesměl Rostislav studovat vysněnou uměleckou průmyslovku. Místo toho se vyučil zámečnickem. Pod dojmem sovětské okupace 1968 se rozhodl, že Československo opustí – z emigrace se ovšem po několika měsících vrátil domů. „Kvůli mé babičce. Měli jsme tak silný vztah a dodnes říkám, že za vše, co je ve mně dobré, vděčím právě jí,“ říká pamětník, kterému se po návratu podařilo vystudovat Husovu československou bohosloveckou fakultu v Praze. „A to byla moje cesta samizdatu,“ upřesňuje Rostislav Valušek, který během

Rostislav Valušek v roce 2023. Foto | PAMĚT NÁRODA

svých studií navázal klíčové kontakty například s disidentskou rodinou Němcových.

Tři králové

Poté, co se během 70. let vrátil do rodné Olomouce, naplno se zapojil do samizdatu. Spolu s disidenty Petrem Mikešem a Eduardem Zachou začali vyrábět a šířit Texty přátel – edici, kde ilegálně vycházely například verše tehdy zakázaného Bohuslava Reynka či Ivana Blatného. Rostislav měl na starosti vzhled, jež vylepšoval svými autorskými grafikami. Netrvalo

to dlouho a trojici knihvazačů se v mimo režimních kruzích začalo přezdívat Tři králové samizdatu.

Řekni ďáblu ne

Pro jeho disidentskou činnost se o Rostislava Valuška brzy začala zajímat Státní bezpečnost. Jako vystudovaný kněz nedostal k tomuto povolání státní souhlas: „Zvali si mě a slibovali mi, že za spolupráci mi přiřadí skvělou, bohatou farnost. Bylo to lákavé, ale já bych se musel oběsit, kdybych s nimi takovou smlouvu uzavřel.“ Rostislav

Valušek se v době po sametové revoluci konečně dočkal toho, že mohl nastoupit k výkonu kněžského povolání. Z původní disidentské skupiny tvůrců moravského samizdatu se v roce 1990 ještě díky básníkovi a disidentovi Jaroslavu Eriku Fričovi stalo nakladatelství Vetus Via, ve kterém se Rostislav Valušek i nadále zapojil jako grafik a editor. Rostislav Valušek žil v roce 2024 ve svém rodném domě v Olomouci – tam, odkud kdysi režim odcizil stroje a nářadí jeho tatínka Augustina.

František Vrba

Děkujeme za podporu městu Olomouc a Olomouckému kraji.

Paměť národa stále hledá nové pamětníky. Pokud víte o někom, kdo zajímavě prožil velké dějiny 20. století, neváhejte se obrátit na jitka.andrysova@postbellum.cz, tel. 77763388

OKÉNKO STAROSTKY

Eva Petrášová
starostka obce Rohle

Obec s nejlepší výzdobou

Obec Rohle se nachází v okrese Šumperk v Olomouckém kraji. Rozprostírá se v údolí kolem potoka Rohelnice. Katastr obce vyplňují lesy obklopující kotlinu uprostřed Úsovské vrchoviny, mezi vrcholem Bradla na východě a Bílým kamenem na západě.

Historie založení obce sahá až do roku 1290. Část obce původně patřila k Zábřehu, část k hradu Brničko, obě části byly spojeny v jeden celek v první polovině

15. století rodem Tunklů. Tím se obec dostala do zábřežského panství, kam patřila až do roku 1848. Poté se stala obec součástí zábřežského soudního a politického okresu. Roku 1976 byly k Rohli připojeny do té doby samostatné obce Janoslavice a Nedvězí. K 31. prosinci 2023 měla obec Rohle celkem 626 obyvatel.

Velmi dobře tu funguje několik spolků, které se mimo svou hlavní činnost starají o bohatý kulturní život v obci, a to během celého roku. Jsou to spolky: Sbor dobrovolných hasičů, Myslivecký spolek Rohle, z. s., Spolek rybářů obce Rohle a dechová hudba Rohelanka. Ze společenského života určitě stojí za to zmínit tyto akce: Myslivecký a hasičský ples, dětský maskarní ples, jarní a podzimní rybářské závody, setkání seniorů, vítání narozených občánků, dětský

den a poznávací stezka, Skotské hry, Svatohubertská mše, slavnostní rozsvícení vánočního stromu. Snažíme se udržovat tradice, jako jako je velikonoční klapání a masopustní průvod.

V Rohli jsou nejen občany obce využívané tyto služby: obecní úřad s matrikou, pošta, praktický lékař pro dospělé, prodejna smíšeného zboží, knihovna, kadeřnictví. Obec Rohle je

zřizovatelem Základní školy a Mateřské školy Rohle, příspěvkové organizace. Součástí je školní stravovna.

Obec Rohle má ve své správě dva hřbitovy. V katastru obce se nachází tři větší církevní stavby – kostel sv. Martina v Rohli, kaple sv. Gottharda v Janoslavicích a kaple sv. Jana a Pavla v Nedvězí.

Z větších investičních akcí máme za sebou úspěšnou výstavbu splaškové kanalizace a vybudování čistírny odpadních vod, nové asfaltové povrchy komunikací, rekonstrukci budovy obecního úřadu a renovaci učeben v základní škole. V rámci péče o životní prostředí a vylepšení výsadbu stromů, keřů a květin. Že naše snaha není marná, první místo v Květinové soutěži v roce 2022 za nejhezčí květinovou výzdobu v Olomouckém kraji.

NA JAKÝ PROJEKT ZÍSKALA VAŠE OBEC VLONI KRAJSKOU DOTACÍ?

Michaela Procházková
starostka obce Domašov u Šternberka

Naše obec v loňském roce čerpala čtyři dotace z dotačních titulů Olomouckého kraje. Získali jsme třeba příspěvek ve výši 10 tisíc korun na letní slavnosti – Dny obce Domašov u Šternberka, protože jsme slavili 803. výročí od první písemné zmínky. Na zpracování změny územního plánu obce jsme z Programu obnovy venkova obdrželi 80 tisíc korun a uspěli jsme se žádostí o podporu na zpracování projektové dokumentace na obnovu návsi, kterou připravujeme v příštím roce. Dalších 88 tisíc korun nám pomohlo odstranit havarijní stav na jednom z přívaděčů surové vody, který slouží k zásobování obecního vodovodu.

Milan Kiebel
starosta obce Čechy pod Kosířem

Vloni jsme získali od kraje dotaci na pořízení nového územního plánu ve výši 200 tisíc korun, což byla zhruba třetina celkových nákladů. Z Programu na podporu sportu jsme vybudovali za půl milionu korun workoutové hřiště, i díky podpoře kraje ve výši 105 tisíc korun. Hřiště je zbudováno v rámci multifunkčního sportovního areálu, který byl uveden do provozu v roce 2022. Obsahuje celkem dvanáct pozic pro cvičení a posilování, které se dají vzájemně kombinovat. Naši dobrovolní hasiči pak díky dotacím z kraje získali řídičské oprávnění skupiny C pro dva členy jednotky. V naší obci se nachází zámek, hasičské muzeum a muzeum kočárů. Exponáty zde umístěné mají nedozírnou hodnotu. V těsné blízkosti obce je rozsáhlý lesní porost Kosíř. Obec vlastní kromě jiné techniky cisternovou stříkačku a zásahové vozidlo Avia. I z těchto důvodů jsme potřebovali další řídiče s potřebným oprávněním.

Zdeňka Růžičková
starostka obce Prostějovičky

Naše obec získala vloni dotace z Programu na podporu JSDH. Celkem 24 tisíc korun jsme potřebovali na částečnou úhradu nákladů na pořízení soupravy jednoduchých technických a hasebních prostředků na hašení lesních požárů, celkové náklady dosáhly 55 tisíc korun. 150 tisíc korun nám pomohlo při výměně podlahy ve společenském sále a v rámci úspor elektrické energie jsme snížili vysoký strop ve třídě mateřské školy a v kancelářích obecního úřadu. Díky 130tisícové dotaci od kraje se nám podařilo udržet v obci maloobchodní prodejnu a teď čekáme, jestli stejnou dotaci získáme i letos.

Zdeňka Fišerová
starostka obce Doloplazy u Prostějova

Od Olomouckého kraje jsme v loňském roce získali dotace z Programu obnovy venkova na zřízení zubní ordinace na zámku ve výši 340 tisíc korun. Na zpracování územně plánovací dokumentace na II. a III. etapu územního plánu Doloplazy částku ve výši 68 tisíc korun. Letos jsme žádali z programu pro jednotky dobrovolných hasičů příspěvek na vybavení ve výši 23 tisíc korun.

Miroslava Vaňková
starostka obce Měrotín

V loňském roce naše obec Měrotín získala finanční podporu z rozpočtu Olomouckého kraje z dotačního programu na podporu JSDH na pořízení zásahových hadic ve výši 20 tisíc korun a v oblasti strategického rozvoje Olomouckého kraje v rámci programu individuálních žádostí. Jednalo se o podporu pilotního projektu – zřízení první samoobslužné prodejny v Olomouckém kraji, na který Olomoucký kraj přispěl částkou ve výši 400 tisíc korun. Podpořením tohoto projektu nám Olomoucký kraj pomohl zachovat dostupnost této základní služby našim občanům a významně přispěl ke zkvalitnění života na venkově. Velice si této podpory vážíme a velmi děkujeme vedení Olomouckého kraje.

Stanislav Sitta
starosta obce Postřelmůvek

Naše obec získala loni od kraje dvě dotace. Na nový bezdrátový rozhlas v obci, kdy částka dotace činila 287 tisíc korun při celkových nákladech 574 tisíc. V rámci projektu byl pořízen nový bezdrátový rozhlas s digitálním kódováním, s možností napojení na zadávací pracoviště složek IZS. Stávající místní rozhlas z roku 1971 již dosluhoval a nesplňoval základní požadavky na varování či informování obyvatelstva. Získali jsme i dotaci na projektovou dokumentaci na zlepšení zadržování vody v krajině, kdy částka dotace činila 62 tisíc korun při celkových nákladech akce 157 300 korun. Díky tomu opravíme malou vodní nádrž, která bude plnit funkci biologickou, bude biotopem mnohých živočichů a také mokřadních a vodních rostlin.

OLOMOUCKÝ KRAJ NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

SOUTĚŽ: OČIMA ČTENÁŘŮ

Na facebookových stránkách Olomouckého kraje jste mohli vidět soutěž Očima čtenářů, ve které jste nám do komentářů pod příspěvek posílali fotografie toho, jak rádi trávíte zimní čas. Vybrali jsme tu nejlepší z nich, tady je!

Gratulujeme výherkyni, která od nás získává věcnou cenu s tematikou Olomouckého kraje.

Sledujte náš facebook, kde zanedlouho zveřejníme další fotosoutěž, tentokrát se budeme těšit na vaše snímky z masopustu.

I pár metrů za domem je krásně. FOTO | LENKA TALANDOVÁ

Soutěž o Priessnitzův dortík

Řekni to květinou – takové bylo zadání devatenáctého ročníku soutěže O Priessnitzův dortík pro budoucí profesionální cukrářky z celé republiky. V lednu ho uspořádala Střední škola gastronomie, farmářství a služeb Jeseník ve spolupráci s Asociací kuchařů a cukrářů ČR. Do soutěže se přihlásilo celkem dvanáct zákyň oboru cukrář z celé republiky. Kromě květinového dortu předvedly i zdobené perníky glazurou a vymodelování dvou figurek zvířátek. Zvítězila Pavlína Kocábová ze Střední školy Brno, Charbulova. Na druhém místě se umístila Tereza Bařinková ze Střední školy gastronomie, hotelnictví a lesnictví Bzenec a třetí byla Eliška Holešinská ze Střední školy gastronomie, farmářství a služeb Jeseník.

FOTO | OLOMOUCKÝ KRAJ

Velikonoční jarmark 2024

19. a 20. března

Prodej výrobků neziskových organizací a lidových řemeslníků. Pomlázky, slaměné dekorace, kraslice, háčkové dekorace, velikonoční cukroví a pečivo.

9:00–13:00
atrium RCO

I padesátnice mají nárok na skvělé uplatnění

Centrum pro komunitní práci Severní Morava rozjíždí nový program pro 20 zaměstnaných žen ve věku 50 a více let, kterým má pomoci ve stabilizaci či posílení jejich postavení v zaměstnání a případnému zvýšení výdělku a také prevenci odchodu do předčasného důchodu.

Bližší informace na telefonních číslech 775 760 354 nebo 777 606 368, e-mailu: sumperk@cpkp.cz nebo na webu www.cpkp.cz

„Účastnicím programu nabízíme sérii vzdělávacích workshopů a kurzů pro osobní rozvoj, poradenství, mentoring a koučink na míru. Odměnou jim mohou být neformální snídaně a výjezdní setkání. Za poznáním sebe sama. Nechme se inspirovat a vydejme se společně na cestu za splněním

svých osobních plánů,“ láká zájemkyně do projektu Radka Račáková z Centra pro komunitní práci, které kurz připravilo.

Cílem programu je vzdělávat zájemkyně v oblastech, které jsou pro ně důležité, sdílet vzájemné zkušenosti s ostatními ženami a získat vzájemnou podporu. Na základě vstupní

diagnostiky projdou účastnice sérii vzdělávacích workshopů. Po celou dobu realizace projektu mohou využít poradenství, mentoringu a koučinku.

Juraj Aláč

Spolufinancováno Evropskou unií

Prodej vánočních punčů pomohl malému Kájovi

Rovných padesát tisíc korun získala rodina malého Káji z Choliny na Olomoucku, který od úrazu krátce po narození potřebuje nepřetržitou péči. Částku 32 460 korun se podařilo vybrat z prodeje charitativních punčů na olomouckých vánočních trzích, zbytek dorovnal organizace Korunka pomáhá. Šek z rukou hejtmana převzala zakladatelka projektu Veronika Crha Záhorská a ředitelka projektů Michaela Mitáčková. Rodině peníze předá starostka obce Cholína, která se snaží celé rodině pomáhat.

Foto | OLMOUCKÝ KRAJ

Kouzlo Asie, historie umění i bystrý mozek na U3V

Proniknutí do tajů exotické asijské kultury, brilantní ovládnutí počítače nebo cvičení pro tělo i mozek, to vše a mnohem víc nabízí v letním semestru veřejnosti Univerzita Palackého v Olomouci. Bohatá nabídka napříč obory je určena zájemcům, kteří si chtějí rozšířit své znalosti a dovednosti na Univerzitě třetího věku (U3V). Od února do června se mohou zájemci věnovat novým aktivitám.

„Připravili jsme tři jednosemestrální programy. První jsme nazvali Hudba, literatura a výtvarné umění, druhý se pod názvem Východní kultura zaměřil na poznávání Asie. Vždy v nabídce myslíme i na aktivní životní styl našich frekventantů, takže nechybí program Zdraví a pohyb, v němž si osvojí základy lukostřelby, tai chi nebo vyzkouší různá cvičení, která udrží fit jejich mozek. Myslíme i na potřebu

Studium ukončují senioři slavnostní promóci. Foto | UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU

zvyšování mediální gramotnosti,“ uvedla Klára Tesaříková Čermáková, vedoucí oddělení dalšího vzdělávání a inovací ve výuce UP.

Do aktivit U3V se zapojuje všech osm fakult Univerzity Palackého a jejich třicítka garantů a dalších padesát lektorů. Informace a přihlášky najdou zájemci na webu Univerzity třetího věku.

Juraj Aláč

<https://u3v.upol.cz>

LIDÉ SE SRDCEM NA DLANI

Profesionál v sociální službě – provozní zaměstnanec

Karla Boháčková
ředitelka, Sociální služby
pro seniory Olomouc, p. o.

Olomoucký kraj vloni poprvé předal ocenění lidem, kteří mají srdce na dlani. Cílem ankety bylo poděkovat osobnostem a organizacím pracujícím v sociálních službách za to, že se podílí na tom, aby se ostatním žilo lépe. V kategorii Profesionál v sociální službě – provozní zaměstnanec získala ocenění ředitelka příspěvkové organizace Sociální služby pro seniory Olomouc Karla Boháčková, která zařízení poskytující tři sociální služby vede od roku 1992.

Jak vnímáte ocenění Srdce na dlani, co pro vás tato cena znamená?

Především je to krásná cena. Já za ni děkuji a přijímám ji s velkou pokorou. Je pro mě oceněním, které se týká i všech mých spolupracovníků. Velmi si toho vážím a jsem ráda, že mě lidé vnímají jako člověka, který je otevřený

pomoci a chce pomáhat. Je to pro mě důležité i jako obrovský motivační prvek pro mou další práci. Vůbec si myslím, že všechna taková ocenění jsou právě v této době hodně důležitá, neboť naše společnost je spíše nastavená na kritiku, která se stala přirozeným nástrojem komunikace a našim základním rysem. Více se bavíme o tom, co nefunguje, než abychom rozhovory, pochvalami nebo zlepšováním podporovali to, co funguje dobře a jak má. Cenu zároveň vnímám i jako pozvednutí prestiže sociálních služeb, které jsou pro každou společnost a každého z nás velmi důležité. Bohužel jejich význam a práce všech pracovníků sociálních služeb není doceněna. Takže dobře, že je o nás slyšet i v těchto souvislostech.

V čem je vaše činnost unikátní, čím jste si ocenění Olomouckého kraje zasloužila?

Myslím si, že v sociálních službách není nutné se předhánět, kdo více či méně něco unikátního objeví a udělá, ale důležité je,

abychom se všichni chovali slušně, lidsky a respektovali každého klienta. Ke každému jedinci přistupovali s vysokou mírou empatie a úctou a chápali jeho jedinečnost. A věřte, že dosáhnout toho není vždy lehké, a domnívám se, že je to to nejdůležitější. Někdy nejobyčejnější věci bývají nejtěžší. A já věřím, že svůj pracovní kolektiv k tomuto vedu. Snažím se být k lidem vstřícná, spravedlivá, slušná a vždy ochotná pomáhat. A zřejmě jsem takto vnímána okolím a jsem za to ráda. Jsem zakládajícím členem Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky a dlouhá léta pracuji ve výboru České asociace pečovatelské služby a dostávám se do kontaktu i s ostatními poskytovateli sociálních služeb napříč Českou republikou, se kterými společně řešíme různé problémy. Zajímám se o dění v oblasti sociálních služeb a sleduji návrhy změn, ke kterým máme možnost se vyjadřovat. Společnost se mění a vyžaduje změny.

V posledních letech pracujeme na koncepci péče podle profesora Erwina Böhma a máme s těmito

pracovními postupy velmi dobrou zkušenost a dobré výsledky, které se nejvíce projevují u osob se symptomy demence. Filozofie této péče přináší nové pohledy a užitek mnoha seniorům jak v ústavní, tak neústavní péči a zásadně mění myšlení a postoje pečujících osob.

Co vás dokáže ve vaší práci potěšit?

Samozřejmě je to zpětná vazba od spokojených klientů. Asi i kvůli tomu svou práci dělám. Potřebuji vědět, že moje práce má smysl. Pociť, že jste někomu

pomohl nebo udělal něco dobrého, je hodně hezký a naplňující. A mám na mysli reakce nejen od klientů a jejich blízkých, ale i od zaměstnanců, svých kolegů, své rodiny a známých. Nakonec o tom svědčí i tato cena, kdy jsem byla nominována právě svými kolegy z jiných organizací. Je to pro mě čest. Ale jsem ráda i za negativní zpětnou vazbu, neboť nejen pozitivní zpětná vazba je důležitá, ale i kritika, která nás také posouvá dále a nutí nás k zamyslení. Je hodně velké štěstí mít práci, kterou vykonáváte, rádi.

KŘÍŽOVKA PRO VÁS

Olomoucký kraj se i letos zapojil do projektu (znění v tajence). Na letošní a následující školní rok má kraj z evropských a vlastních zdrojů k dispozici částku 18,8 milionů korun. Kraj proto vyhověl 93 žádostem o podporu a ke stravování ve školní jídelně se dostane 860 školáků ze sociálně slabých skupin.

Tajenku křížovky zasílejte včetně kontaktních údajů (jméno a adresa) do **8. března 2024** na e-mailovou adresu: tajenky.olkraj@regvyd.cz. Jména tří vylosovaných luštitelů zveřejníme v následujícím čísle novin a od Olomouckého kraje získají věcné ceny. Výherci minulé tajenky ve znění Suchej únor jsou: Jan Mrajca, Rokytnice, Simona Polišenská, Česká Ves, Danuše Pavlíková, Teplice nad Bečvou.

Luštitel odesláním znění tajenky uděluje správci (Regionální vydavatelství, s.r.o., IČ: 27846717) souhlas se zpracováním svých osobních údajů (jméno, příjmení, e-mail, telefonní kontakt a adresa), a to ve smyslu Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR). Uvedené osobní údaje je nutné zpracovávat za účelem správy dat souvisejících s vyhlášením vybraných luštitelů křížovky zajišťované správcem. Tyto údaje budou správcem zpracovávány pouze po dobu nezbytně nutnou, po vyhlášení budou ihned odstraněny.

POMŮCKA: IBAR, NETT, STORD, URSON	ČESKÝ FILOZOF A SPISOVA- TEL (JOSEF)	RAKÓUSKO- UHERSKÁ MÍRA	POHOVKA	JMÉNO LONGENA	KÓD SRÍ LANKY	CITOSLOVCE BOLESTI	ŠKUBANÍ	DRUBEŽ	NORSKÝ OSTROV	ČÁST ÚSTÍ NAD LABEM	SLOVEN. IR	POHÁDKOVÁ BYTOST	ZÁPASNÍK	NÁŠ BÁSNÍK	KELTSKÉ JMÉNO IRSKA	VYRÝVANÁ	
KVALITNÍ KÁVA				LAŠKOVÁNÍ				STLOUCI NĚCO DOHRO- MADY				CITOSLOVCE ODPORU			NÁZEV HLÁSKY R ZÁKLADNÍ ČÍSLOVKA		
JUGOSLÁV- SKÁ REKA				KUKAČČÍ CITOSLOVCE MPZ CHILE				HMOTNOST OBALU ZBOŽÍ ČÁSTI ELEKTROMO- TORŮ				FRANCOUZ- SKÝ MALÍŘ ŘÍMSKY 2099					
PROTI						STROMOVÝ DIKOBRAZ MÓDNÍ ČASOPIS					ZNECITLIVIT PROVAZ SE SMYČKOU						
HADICE				INIC. HEREČKY BARDOTOVÉ ZÁKLADNÍ ČÍSLOVKA			SKANDINAV- SKÝ DÉMON MUŽSKÉ JMÉNO (6.5.)				DĚTSKÁ HRA AFRICKÝ VELETOK						
	DOTAZ PŘI SÁZCE	POVEL KOČIHO CIZÍ MĚNA (USA, KANADA, AUSTRALIE)		NĚM. TY DEZERTÉR			OSTRAVSKÁ ČÁST DŮVĚRNĚ OSLOVOVATI								INIC. SOCHÁŘE GUTFREU- NDA	ITAL. POLITIK, PODEPISUJÍCÍ MNICHOV- SKOU DOHODU	AMER. JEZERO
PŘEDLOŽKA				SPLĚST OMOTANÁ					TEPLÉ OBLEČENÍ	SICE ZKR. KREVNÍHO TLAKU			CITOSLOVCE DUPÁNÍ	MEZINÁ- RODNÍ KÓD OMÁNU ANGL. NEBO			
SLOVEN. CO			TAJENKA LÉK PŘI LÉČBĚ CUKROVKY										FRANCOUZ- SKÝ DOGA TEMNOTA				
	MILE OZNAČENÍ LETADEL MEXIKA				ZROVNA ANGL. ONO						HOROLE- ZECKA HŮL OPATŘENÁ KOVOVÝM HROTEM	DOMÁCÍ ZVÍŘE USAZENINY JHOBAVOR- SKÝCH SLATIN			PST ORVAT		
MĚSTO V ŘECKU						ÚTOČIŠTĚ BABYLON- SKÁ BOHYNĚ LÁSKY				TÁBOR HOSTINEC				NĚM. VYCHOD PLK			
HNED				ČESKÝ SKLA- DATEL 19.STOL. OZNAČENÍ LETADEL PÁKISTÁNU				VLK Z KNIHY DŽUNGLÍ NITRA (BÁSNICKY)					SLOV. PÁDOVÁ OTÁZKA NAPAJEDLO DOBYTKA			VLASTNÍ PRVNÍ ŽENĚ	
	MUŽSKÉ JMÉNO (26.4.)	KANTORKA (SLANG.) NĚM. ČLEN URČITÝ			VNĚJŠÍ ČÁST KŮRY ZEMĚ IDENTIFIKAČNÍ ČÍSLO ORGANIZACE				ZKR. OTÁČEK ZA MINUTU INDONÉS. SOUSTROVÍ (VEL. SUNDY)				HOLE VÝRAZ POCHOPENÍ				
UVOLNIT PŘÍLEPENOU VĚC						VEDOUCÍ OZNAČENÍ JAPON. LETADEL						SBÍRKA PISEMNOSTÍ OSOBNÍ ZÁJMENO					
ALKALOID ČAJE A KÁVY				ČAJOVÝ PRACH			MÁLO							ČÁSTICE			
ZPŮSOBILÁ K ORÁNÍ				ITAL. SÍDLO			NÁŠ AUTOBAZAR				PŘEDLOŽKA			ČÍNSKÁ OPERA (VELKÝ TYP)			

SUDOKU

8		3	6	2				
9	5			1	7		3	
	6							
4	8				1			5
6				7				4
2			4				1	6
							6	
	1		7	4			5	9
			8	9	1		7	

	7			2				
		9				6		7
	4	6		1	5			
	2		4	8	6	3		
7				5				9
		1	9	3	7		2	
			8	6		4	3	
3		8				7		
			1				8	

OMALOVÁNKA PRO DĚTI

TIRÁŽ

MĚSÍČNÍK OLOMOUCKÝ KRAJ

- Olomoucký kraj – periodický tisk Olomouckého kraje
- Vydává Olomoucký kraj ve spolupráci se společností Regionální vydavatelství s.r.o.
- Adresa vydavatele: Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc, IČO: 60609460
- Registrováno pod číslem MK ČR E 13609
- Redakční rada: Josef Suchánek, Ivo Slavotíněk, Dalibor Horák, Luděk Niče, Alena Minxová, Jaroslav Kropáč, Petra Pášová, Radka Kmochová, Vladimíra Hacsiková, Juraj Aláč
- Redakce: Mgr. Juraj Aláč, olkraj@regvyd.cz
- Distribuci do všech schránek v kraji zajišťuje Česká distribuční k.s., reklamace na dodávku novin na čísle 732 530 071 nebo e-mail: karal@regvyd.cz
- Inzerce: Tomáš Karal – 732 530 071, karal@regvyd.cz, Michal Novák – 739 724 774, novak@regvyd.cz
- Číslo 2, ročník 23.
- Toto číslo vychází 18. února 2024
- Náklad 275 000 kusů
- Uzávěrka příspěvků do dalšího čísla je 29. února 2024

Martin Brna šije tenisky. Pár ušil i pro prezidenta Petra Pavla

Poslechněte si:
Martin Brna byl
hostem podcastu
IN-CAST Inovačního
centra Olomouckého
kraje

Jak se stane, že vystudovaný stavař vymění rýsovací prkno za obuvnické šídlo a lepidlo? Jak dlouho trvá boty ušít a co ho na práci baví? I o tom mluví v následujícím rozhovoru přerovský rodák a výrobce originálních tenisek Martin Brna.

Kde jste přišel k nápadu dělat tenisky?

To je příběh, který se začal psát už hodně dávno. Myslím, že to byl rok 1997 nebo 1998, kdy jsem byl v 7. třídě základní školy v Přerově, odkud pocházím, a tehdy jsme s kamarádem začali objevovat svět skateboardingu. Ti kluci nosili boty, které byly úplně jiné, než jsem byl zvyklý. Měly různé gumové části, ochranu tkaniček, patové části. Zaujalo mě to. Sbíral jsem katalogy a inspiroval se a začal jsem si kreslit svoje značky a tenisky. Chytl mě to.

První boty jste pak ale ušil kdy?

To bylo až v roce 2018. Díval jsem se na youtube, kde krok za krokem dělali tenisky, a tak jsem si řekl, že to taky zkusím. Potřeboval jsem sehnat podešev, ale nechtěl jsem si ničit svoje boty, takže jsem šel do obchodu, koupil si nejlevnější boty a v galanterii zbytek materiálu. Zkusil jsem to prostě nějak vystříhat a slepit. Byl jsem strašně nadšený, doteď mi ty boty visí na stěně. A pak jsem od přítelkyně a rodičů dostal na Vánoce poukaz na výrobu bot.

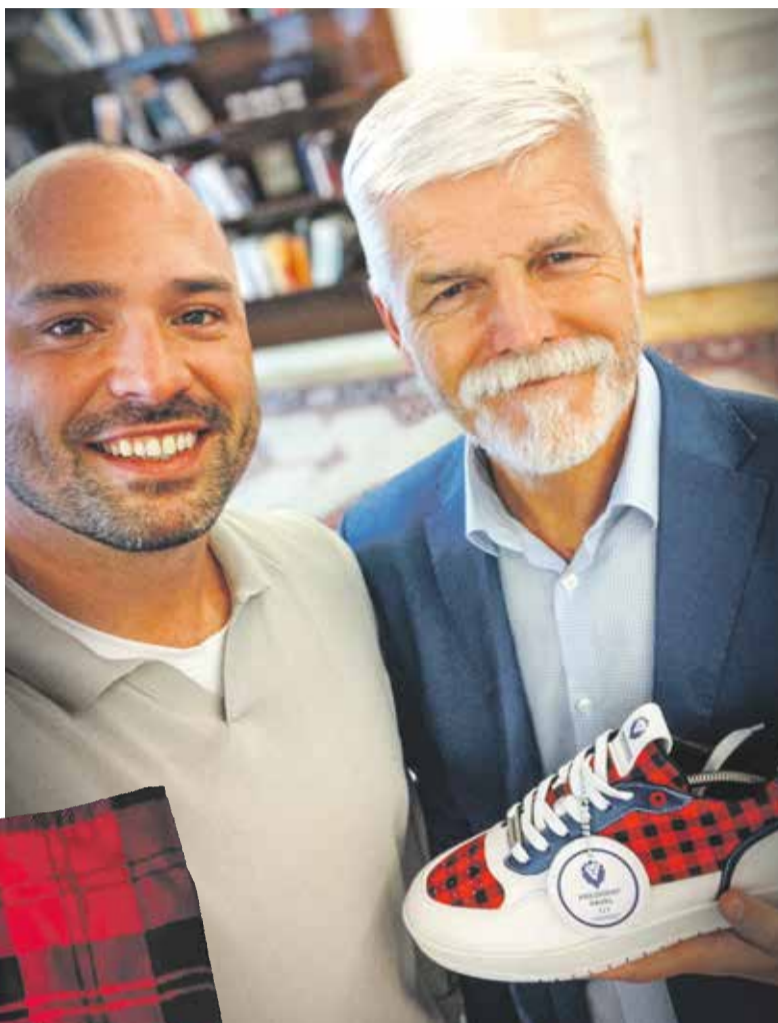
Jaké to bylo v profi dílně?

Přišel jsem do dílny a ty stroje, kůže, všechno to tam pěkně vonělo a říkal jsem si, tohle chci dělat. Po skončení kurzu, po těch čtyřech dnech jsem si hned na bazaru našel šicí stroj, objednal všechno nářadí a začal jsem to zkoušet doma.

Je náročné ušít si boty?

„Devátáků na základních školách v kraji je nyní přesně 6 134, k tomu na víceletých gymnáziích 750. Střední školy jsme na současnou situaci připravili, hned na několika školách jsme na školní rok 2024/2025 navýšili počet míst,“ uvedl hejtman Josef Suchánek. Například nová třída pro 30 žáků oboru předškolní a mimoškolní pedagogika vznikne

Celkově je to strašně dlouhé, ostatně účastníci workshopu, který jsme měli loni koncem roku v IN-HUB Přerov, by to mohli potvrdit. Myslím, že budeme končit třeba ve čtyři, ale končili jsme v šest nebo sedm hodin odpoledne. Je důležité se na práci opravdu připravit a soustředit se, abyste neřízli někde vedle, protože když potom do té kůže říznete, tak už není krok zpět. Když se udělá chyba, musí se jet od začátku. Takže je to celkem náročné, je tam hodně kroků, které se musí dodržet, než bota vznikne. A taky velmi důležité je vyrobit si šablony. To je vlastně úplně

to nejtěžší. Šablony totiž musí být perfektní, musí přesně sedět. Jakmile se udělají špatně, uděláte celou botu špatně. Ze začátku jsem dělal všechno ručně a teď už používám i grafické

programy, které práci trochu ulehčují.

Ušil jste boty například pro kuchaře Přemka Forejta, šéfa olomouckého podniku

Entree, ale taky pro prezidenta České republiky. Jak se šijí boty pro prezidenta?

No to byla hodně dlouhá cesta. Hned po zvolení Petra Pavla jsem napsal jeho stylistce na Instagram, že mám radost, že vyhrál a že bych mu rád vytvořil boty. Nakreslil jsem je ještě týž večer, poslal jsem jí návrh a ona mě znala. Říkala, že moji práci sleduje a že je to super, že je určité pro. Řekla mi jeho velikost nohou, což neprozradím (smích), ale protože má podobnou velikost jako já, věděl jsem, že je ušiju dobře. Trvalo mi to asi čtrnáct dnů, dal jsem si opravdu záležet a myslím jsem si, že mu je hned předám. Jenže situace se změnila a nemohli jsme se sladit s jeho pracovním kalendářem. Takže to nakonec trvalo jedenáct měsíců, než jsem mu je

předal. Dovezl jsem je na hrad a byl to opravdu zážitek. Bylo to přesně takové, jak to znáte z televize. Bylo to příjemné setkání, opravdu zážitek.

Líbily se tenisky panu prezidentovi?

No líbily, pochválil je. Vycházel jsem hodně z jeho kampaně, vzadu měl lva, použil jsem hodně flanelu v národních barvách modré, červené a bílé. Takže doufám, že v létě je bude nosit.

Když se řekne obuvnické řemeslo, automaticky většinu z nás napadnou kožené boty. Jak do tohoto poměrně tradičního odvětví pronikají trendy?

Zkoušel jsem vyrábět boty z veganského materiálu a na řezu ta vlákna pod mikroskopem vypadají opravdu jako reálná kůže. Výhodou veganských materiálů je to, že materiál lze použít na jakoukoliv část boty. Má stejné vlastnosti. Když vezmeme krávu, tak kůže se dělí od nejlepší po nejhorší a nelze ji využít pro celou plochu boty. Nejlepší je hřbet a pak směrem k břichu kvalita klesá. Navíc může mít jizvy a to je místo, které při napínání může prasknout. V tom je veganský nebo umělý materiál lepší, protože má opravdu všude stejné vlastnosti. Jedna španělská firma vytváří materiál z odpadu ananasu který se pak úplně rozloží. To bych chtěl vyzkoušet. A taky nejrůznější typy 3D tisků. Tohle je technologie, která jde hodně dopředu.

Co vás čeká v roce 2024?

Pracuji pro českou značku VUCH, je to fashion značka, kde navrhují obuv pro ženy, a dále pro Bennon, českou značku zaměřenou na pracovní obuv. Čeká mě opravdu hodně kreslení a na to se těším. Kromě toho bych chtěl letos pořádat dva kurzy výroby vlastních tenisek. Jsme na startu a teprve uvidíme, co rok 2024 přinese.

Petra Pášová

Střední školy v kraji nabídly přes sedm tisíc volných míst

Do 20. února měli žáci základních škol povinnost podat přihlášku na střední školy. Letošní novinkou bylo její podávání elektronickou formou a výběr tří preferovaných škol. Ty pro příští školní rok nabízely celkem 7 700 volných míst.

„Devátáků na základních školách v kraji je nyní přesně 6 134, k tomu na víceletých gymnáziích 750. Střední školy jsme na současnou situaci připravili, hned na několika školách jsme na školní rok 2024/2025 navýšili počet míst,“ uvedl hejtman Josef Suchánek.

Například nová třída pro 30 žáků oboru předškolní a mimoškolní pedagogika vznikne

v Olomouci, jedná se o detašované pracoviště Střední pedagogické školy Přerov. „O jednu třídu se navýší kapacita čtyřletého studia Gymnázia Čajkovského v Olomouci. K navýšení kapacity tříd dojde také na dvou obchodních akademiích v Olomouci a Šumperku v oboru ekonomické lyceum. V Šumperku nově otevřeme třídu přírodovědného lycea na Střední odborné škole. Dvojnásobný počet žáků přijme v oboru informační technologie Střední průmyslová škola strojnická v Olomouci. A na všech zdravotnických školách kraj navýší počet přijímaných školáků v oboru praktická sestra,“ popsal radní pro oblast školství Aleš Jakubec.

Dlouhodobě přetrvává zájem o studium na gymnáziích a obchodních akademiích. U obou byl loňský zájem až čtyřnásobný vzhledem k předchozím rokům. Zájemci tedy musí počítat s tím,

že například u gymnázií nebudou všichni uspokojeni, tak jako každý rok. Na odborných školách se školáci nejvíce hlásí na elektrotechnické, sociální a zdravotní obory. Větší zájem je o technické

obory, jako je strojírenství, elektrotechnika či informatika. Malý zájem ale stále přetrvává u řemeslných oborů, jako je klempíř, zedník nebo tesař.

Radka Kmočová

DŮLEŽITÉ TERMÍNY PŘIJÍMACÍCH ŘÍZENÍ:

- 12. dubna – první řádný termín jednotných přijímacích zkoušek
- 15. dubna – druhý řádný termín jednotných přijímacích zkoušek
- 29. dubna – první náhradní termín jednotných přijímacích zkoušek
- 30. dubna – druhý náhradní termín jednotných přijímacích zkoušek
- 15. května – oznámení výsledku o ne/přijetí na jednotlivé střední školy
- 20. května – zveřejnění kompletního seznamu škol vypisujících 2. kolo přijímacího řízení (na stránkách systému DIPSY.CZ) včetně volné kapacity na školách
- do 24. května – možnost podávat přihlášky na SŠ pro 2. kolo přijímacího řízení
- 21. června – oznámení výsledku o ne/přijetí na jednotlivé střední školy ve 2. kole

HOTEL POHODA LUHAČOVICE
★★★★

Jarní prázdniny v pohodě v Luhačovicích
Dopřejte sobě a svým blízkým pohodu

Informace o programu a cenách na:
www.pohoda-luhacovice.cz

RV2400247/01

TERMOLUX
OKNA | DVEŘE | PLAST | HLINÍK
Děláme termoluxusní okna

8 komor
3 těsnění

NOVÁ
zelená
úsporám light

NYNÍ MIMOŘÁDNÉ ZIMNÍ SLEVY

TEĎ
JE NEJLEPŠÍ ČAS KE KOUPI

Tel.: 773 457 835 | Rolsberská 635/38, Olomouc
olomouc@termolux.cz
www.termolux.cz

RV2302474/20

EuroPainClinics®
relief is our mission

KLINIKA MINIINVAZIVNÍ LÉČBY ZAD

- > Vysoce specializovaná intervenční diagnostika a léčba bolesti zad
- > Bolest bederní páteře bez nebo s výhřezem meziobratlové ploténky
- > Léčba přetrvávající nebo nově vzniklé bolesti po operaci zad
- > Rychlejší rekonvalescence a návrat do aktivního života

Zdravotní péče hrazená **VZP, ZP MV, ČPZP a RBP.**

ekonzultace.cz
Objednávejte se již dnes

725 132 094
Informace o objednání

EuroPainClinics Olomouc
Dlouhá 521, Zdravotní středisko Lazce – 1. patro

www.europainclinics.cz

RV2400028/01

SADBOVÉ BRAMBORY

PRODEJ ZAHÁJEN

DÁLE V NABÍDCE

- cibule sazečka, sadbový česnek
- sadba řepy, hrachu, houbové substráty
- postřiky, hnojiva, substráty
- široký sortiment koření
- výměna bombiček Sodastream, Limobarb 130 Kč

20 odrůd skladem

Zahrádkářská prodejna DRAGO
Tržní 14 (areál Obuvi Zlín), Přerov, tel.: 581 746 242
Tovární 42 (u Kauflandu v areálu Prefa), Olomouc, tel.: 777 895 983
Pondělí–pátek od 8:00 do 17:00, sobota od 8:00 do 11:00 hodin
www.drago.cz

RV2400121/04

Rohlik.cz na Olomoucku

Rohlik.cz – Boží online supermarket s doručením až ke dveřím! Stačí se jen zaregistrovat, zadat svou adresu a můžete nakupovat. Rohlík toho svým zákazníkům však nabízí ještě mnohem víc:

Rozsáhlý sortiment: S nejširší nabídkou na českém trhu vám přinášíme vše, co si jen můžete přát. Lokální ovoce i zeleninu, křupavé pečivo, maso z kvalitních chovů a kopec dalších skvostů.

Rychlé doručení: Nákup vám přivezeme už do 240 minut od objednání – bez ohledu na den v týdnu!

Ohleduplnost k životnímu prostředí: Snažíme se držet ekologickou stopu na minimu. Jezdíme na CNG nebo elektřinu a máme i vratné tašky.

Skvělé ceny: Denně porovnáváme ceny s konkurencí a každý týden pro vás zlevňujeme položky v kategorii „Cenové trháky“. A jestli stejně jako my neradi plytváte potravinami, určitě se vám zalíbí kategorie „Zachraň a ušetř“.

Záruka kvality: Za naši božskou službu dáme hlavu na špalek! A kdyby přece jen něco nebylo podle vašich představ, bez zbytečných otázek vám hned vrátíme peníze.

Pro osoby starší 65 let nebo držitele kartiček ZTP nabízíme i objednávky po telefonu na naší zákaznické lince +420 800 730 740.

Navíc jsme si pro všechny čtenáře připravili slevu 100 kreditů na první objednávku s **kódem OLK100** – stačí zadat před dokončením objednávky (kód platí do 1. března 2024)!

Tak mějte více času na ty, které máte rádi, a užijte si nákupy s Rohlik.cz.

rohlik
.CZ

RV2302550/01

2 000 Kč
na zdravý životní styl

PŘIPOJTE SE DO
31. BŘEZNA

PREVENCE

www.cpzp.cz
kód pojišťovny 205

Česká průmyslová zdravotní pojišťovna

RV2400170/04

Klásterky čerpají z českých luhů a hájů

Festival Klášterní hudební slavnosti se v nadcházejícím 18. ročníku inspiruje malebnou krásou české krajiny mottem „Z českých luhů a hájů“. Dramaturgie festivalu divákům přiblíží české hudební skladatele v čele s Bedřichem Smetanou.

Celkem 21 koncertů se uskuteční od června do září v srdci Jeseníků. V Roce české hudby se také Klášterky připojí k oslavám výročí českých hudebních velikánů. Dvě stě let od narození Bedřicha Smetany připomenou uvedením jeho cyklu Má vlast hned ve čtyřech různých provedeních: v úvodu festivalu zazní v Šumperku na historických nástrojích v podání souboru Musica Florea pod vedením Marka Štrýncla, v Jeseníku ji zahrají na dvou klavírech čeští špičkoví klavíristé Ivo Kahánek a Miroslav Sekera, v Karlově Studánce předvedou části skladby Má vlast na dvou harfách Jana Boušková a Minja Stojanovič a festival uzavře skladba inspirovaná Mou vlastí „Her Country“ skladatelky Nikol Bókové

Jan Kryštof Handke stojí i za výzdobou baziliky na Svatém Kopečku u Olomouce, kde se odehrají koncerty v rámci Klášterních hudebních slavností. FOTO | KLÁŠTERKY.CZ

v podání souboru Baborák Ensemble. Festival připomene i Leoše Janáčka (1854–1928), Antonína Dvořáka (úmrtí 1904) nebo odkaz skladatele Františka

Ignáce Antonína Tůmy (1704–1774), českého skladatele působícího na dvoře matky Marie Terezie. Jemu bude věnován koncert ve Šternberku. České téma bude zohledňovat také večer k připomenutí 100 let od narození Jiřího Šlitra na zámku ve Velkých Losinách.

Druhým tématem, kterému se bude festival věnovat, je 250 let od úmrtí významného malíře severní Moravy a Slezska Jana Kryštofa Handkeho (1694–1774). Handke se podílel na výzdobě mnoha církevních, ale i světských staveb na Moravě, v Čechách i v Polsku. Jeho výročí bylo impulsem k rozšíření festivalu do kaple V Lipkách u Rýmařova a především do baziliky Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku u Olomouce. V obou stavbách se Handke významně podílel na výzdobě. Jeho odkaz připomenou v rámci festivalu přednášky o životě a díle a také komentované prohlídky šternberského kláštera s Handkeho výzdobou.

Juraj Aláč

Olomoucký kraj podpořil vydání dvou reprezentativních publikací

V rámci svého edičního plánu Olomoucký kraj na konci minulého roku podpořil vydání dvou publikací: první kniha odhaluje tajemství ze sbírek Vlastivědného muzea Jesenicka pod názvem Záhadné předměty jesenických sbírek.

„Záhady, tajemno, legendy, mýty, otázky bez odpovědí, to vše vždy vzbudilo pozornost lidí. Kurátor muzejní sbírky je povětšinou rád, když o předmětu ví

co nejvíce – odkud se vzal, kdo jej do muzea přinesl, k čemu se používal, jaký byl osud jeho majitelů. Z druhé strany však, je-li o předmětu něco neznámo či váže-li se k předmětu nějaké tajemství, může mít kurátor radost ještě větší. A nejen on. Co teprve vlastivědný badatel či návštěvník muzejní expozice,“ uvedl k vzniku publikace její editor a ředitel Vlastivědného muzea Jesenicka Pavel Rušar.

Druhou publikací je originálně řešený soubor karet Mistři tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje, na jehož vzniku se podílelo Regionální pracoviště pro tradiční lidovou kulturu při Vlastivědném muzeu v Olomouci. Obě publikace jsou zájemcům k dispozici na pokladnách uvedených muzeí či na oddělení kultury krajského úřadu.

Juraj Aláč

Knihovny z kraje získaly příspěvek na provoz

Díky každoročnímu příspěvku Olomouckého kraje mohou knihovny napříč regionem provozovat své služby, pořádat různé akce nebo také rozšiřovat knihovní fond. Hejtmánství mezi ně letos rozdělí více než 14 milionů korun. „V knihovnách měst a obcí jsou knihovnické a informační služby často omezené. V malých obcích jsou také často centrem dění a přispívají k jejich rozvoji. Jejich finanční podpora je proto pro kraj milou samozřejmostí,“ uvedl hejtmán Josef Suchánek.

V Červeném kostele v Olomouci po diskuzi o aktuálním stavu knihoven v kraji obdrželi z rukou radního Jana Žůrky jednotliví

Finanční podpora kraje je pro knihovny důležitá, díky ní mohou pořádat řadu akcí nebo rozšiřovat knižní fond. FOTO | OLMOUCKÝ KRAJ

ředitelé pověřených knihoven smlouvy o poskytnutí dotace.

„Peníze kraj rozdává těmto sedmi knihovnám, což jsou takzvané pověřené knihovny, skrze ně se totiž peníze dále dostávají i k menším obecním knihovnám. Tyto pověřené knihovny poskytují podporu dohromady 473 knihovnám v celém kraji,“ uvedl radní pro oblast kultury Jan Žůrek. Osmou podporovanou knihovnou je Vědecká knihovna Olomouc. Ta od kraje dostává zvláštní finanční dotaci, zajišťuje totiž výkon všech regionálních knihoven.

Tereza Zapletalová

Kdo získá Cenu veřejnosti za přínos v oblasti kultury

Po celý březen mohou lidé hlasováním rozhodovat o tom, kdo získá Cenu veřejnosti Olomouckého kraje za výjimečný počin v oblasti kultury za rok 2023. Přehled nominovaných osobností a počínů naleznete na webu www.cenykraje.cz. Vybírat letos mohou z pěti nominací. Ceny budou slavnostně předány 18. dubna v olomouckém Červeném kostele, jejich autorem bude stejně jako loni výtvarník z našeho regionu.

„Ke spolupráci na ztvárnění ocenění jsme letos přizvali keramičku Annu Dvořákovou, která se prezentuje značkou Stika ceramics. Její studio najdeme přímo v Olomouci. „Těší mě, že i letos budeme moci výherce ocenit originálním dílem od umělkyně s vazbou na Olomoucký kraj,“ uvedl Jan Žůrek, radní Olomouckého kraje pro oblast kultury.

Tereza Zapletalová

www.cenykraje.cz

VÝSTAVY

Průmyslové muzeum císaře Františka Josefa v Olomouci Do 28. 4., Vlastivědné muzeum v Olomouci, Handkeho sál

Pojďme si společně připomenout 150. výročí založení muzea jednoho z našich důležitých předchůdců, který stál na konci 19. století u zrodu fenoménu užitého umění.

Květy trpělivosti. Květinové motivy v liturgickém umění a jejich symbolický význam

Do 9. 3., Vědecká knihovna v Olomouci, Červený kostel

Panelová výstava představuje zejména pestře vyšívaná, drahocenná mešní roucha a liturgické předměty s rostlinnými a květinovými motivy. V rámci vernisáže byl vystaven originál čtvrtého svazku Phytanthoza-Iconographia od německého botanika Johanna Wilhelma Weinmanna. Ambiciózní čtyřsvazkové rostlinopisné kompendium, jež vzniklo v letech 1735–1745, obsahuje 1025 ručně kolorovaných mědirytinových tabulí. V rámci botaniky se jedná o důležitou ilustrovanou encyklopedii, která ovlivnila další přírodovědce, botaniky i botanické ilustrátory.

„Teď je železný věk...“ Doba halštatská v srdci Moravy

Do 28. 4., Muzeum Komenského v Přerově

Výstava ve spolupráci s Muzeem a galerií v Prostějově, p.o., Filozofickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci a Ústavem archeologické památkové péče Brno představuje nejvýznamnější archeologické poznatky a nálezy ze střední Moravy, včetně území přerovského regionu, a uvede je do kontextu významné evropské epochy starší doby železné, kdy se začíná užívat železo, ale současně nastávají zásadní změny ve společenské struktuře pravěké společnosti.

Václav Hollar – Fauna a Flóra

Do 29. 12., Muzeum Zábřeh

Václav Hollar (1607 Praha – 1677 Londýn), věhlasný rytec a kreslíř 17. století, svou tvorbou přispěl k rozvoji techniky rytí i leptání do mědi a jako jeden z mála Čechů své doby ovlivnil výtvarné umění v evropském kontextu. Ve sbírce zábrzežského muzea se nachází impozantní kolekce grafických listů tohoto umělce a je dodnes řazena k nejrozsáhlejším souborům díla Václava Hollara v České republice.

#JIRIWOLKER

Od 16. 2., Muzeum a galerie v Prostějově

Nová interaktivní expozice představuje na pozadí života a vybraných historických událostí tvorbu mladého prostějovského básníka Jiřího Wolker (1900–1924), jehož život vyhasl předčasně v pouhých 23 letech. Svými básněmi i způsobem života po sobě přesto zanechal významnou stopu. Žil v době plné politických, kulturních a sociálních změn, na které ve své poezii přímo nebo nepřímo reagoval. Výstava představuje básníka jako člověka, který měl své cíle, přání a touhy.

Řád německých rytířů v Jeseníkách a arcivévoda Evžen Habsburský 21. 2. až 2. 6., Vlastivědné muzeum Jesenicka, Vodní tvrz

Když roku 1621 získal bruntálské panství řád německých rytířů, pro východní část Hrubého Jeseníku tím započalo období hospodářského a kulturního rozmachu. Pomyslný zlatý věk pak nastal s rokem 1894, kdy do křesla velmistra řádu usedl mladý arcivévoda Evžen Rakousko-Těšínský, osvícený filantrop a mecenáš, za jehož éry vznikala školská zařízení, nemocnice či horské chaty.

PENÍZE SI MEZI SEBE ROZDĚLÍ:

Knihovna města Olomouce
Městská knihovna v Přerově
Městská knihovna Prostějov
Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk
Městská kulturní zařízení Jeseník
Městská kulturní zařízení Hranice
Městská knihovna Lipník nad Bečvou
Vědecká knihovna Olomouc, která zajišťuje výkon všech regionálních knihoven.

Mladí tenisti zazářili v Austrálii

Úspěšní tenisté přijeli ukázat trofeje z Australian Open také do sídla kraje. FOTO | OLMOUCKÝ KRAJ

Hejtman Josef Suchánek spolu s náměstkem pro sport a volný čas Romanem Mackem přivítali na začátku února juniorského tenistu Jana Kumstáta a tenistku Julii Paštikovou, aby jim poděkovali za vynikající reprezentaci na Australian Open. Úspěšné juniorské duo v současnosti hraje za Tenisový klub Prostějov. Julie Paštiková,

kteřá hraje tenis od čtyř let pod vedením svého otce, vybojovala se svou parťačkou Julií Stusekovou z Německa v Melbourne stříbrnou příčku. Ve finálovém boji dvojice podlehla hráčkám z USA. Jan Kumstát získal také stříbro, když ve finálovém duelu podlehl Japonci Rei Sakamotovi.

Radka Kmočová

TŘI OTÁZKY PRO TENISTKU JULII PAŠTIKOVOU

Julia Paštiková se spoluhráčkou Julií Stusekovou z Německa po zápase v Melbourne se stříbrnou medailí. FOTO | ARCHIV J. PAŠTIKOVÉ

Jaké to bylo hrát Grand Slam v Melbourne?

Mám radost, že jsme s Julčou (Stusek) došly až do finále debla, samozřejmě mě mrzí, že jsme to nedotáhly až do vítězného konce, ale je neuvěřitelné, že na to, že jsme spolu hrály poprvé až v Austrálii, jsme se dostaly až do finále. Bohužel v den zápasu v Melbourne přišlo a proto se semifinále a finále muselo odehrát v jeden den s minimální pauzou mezi zápasy. Naše semifinále bylo velmi náročné, vyhrály jsme až po boji 10:8 ve třetím setu a nestačily jsme úplně dobít baterky na finále. Věřím, že příště to vyjde! Atmosféra v Melbourne byla fantastická, fanoušci povzbuzovali a už teď se těším na příští rok.

Jaké turnaje vás letos čekají?

V nejbližší době jsou to dva velké turnaje v Egyptě. Hrát se bude venku na antuce, což je zase úplně něco jiného. Březen by měl být trochu volnější, což

musím využít na dodělání školy, studuji sportovní Gymnázium Čajkovského v Olomouci, kde mi naštěstí kantoři vycházejí vstříc. V dubnu už pak začíná antuková série turnajů v Evropě vrcholící na French Open v Paříži. Potom už to bude Wimbledon, kam se už moc těším.

Jaké úspěchy máte ve svých 14 letech za sebou?

Vyhrála jsem neoficiální mistrovství světa jednotlivců do 14 let v německém Dürenu, dále jsem vyhrála EYOF (Olympijské hry dětí a mládeže do 15 let) v Mariboru v singlu a ve čtyřhře jsem skončila třetí. Jsem mistryní Evropy družstev do 16 let, vicemistryní ČR dospělých v singlu a mistryní dospělých v deblu a s Prostějovem, kde trénuji, jsem několikanásobnou mistryní družstev mladšího a staršího žactva. Minulý rok jsem na okruhu ITF vyhrála 5 titulů ve čtyřhře. Tenis mě prostě baví.

Juraj Aláč

Vojáci bojovali o přežití

Armádní Winter Survival je vytrvalostní víceboj simulující činnost vojenské hlídky v neznámém zimním horském terénu. Soutěží tříčlenná družstva, která se musejí vypořádat s náročnými disciplínami a prokázat víc než jen fyzickou zdatnost a výdrž. FOTO | 4X UNIVERZITA OBRANY

Prostředí Hrubého Jeseníku se na čtyři dny proměnilo v simulovaný boj o přežití. V posledním lednovém týdnu se tam sjeli vojáci nejen z Česka, ale také z Belgie, Francie, Litvy, Polska, Slovenska či Slovinka, aby se utkali v mistrovství Armády ČR v zimním přírodním víceboji Winter

Survival 2024. První tři místa obsadila družstva z Česka.

Jedná se o vytrvalostní víceboj simulující činnost tříčlenných vojenských hlídek v zimním horském terénu. Skládá se ze dvou částí. Během té první, třídní, se týmy přesouvají neznámým terénem (každý den do 30 km)

pouze podle mapy a buzoly, dvě noci stráví soutěžící improvizovaně bez stanu. Navíc každý den absolvují tři bodované disciplíny, závěrečná, druhá etapa je jednodenní a jde o branný dvoukolový štafetový závod, který má na rozdíl od předchozí etapy více sportovní charakter.

Letos vůbec poprvé se víceboje zúčastnilo také družstvo složené ze členů aktivní zálohy. Závod pořádal Generální štáb AČR a organizačně zabezpečovala Univerzita obrany.

Radka Kmočová

VÍTĚZOVÉ WINTER SURVIVAL 2024:

1. místo – 13. dělostřelecký pluk Jince
2. místo – Agentura logistiky A Stará Boleslav
3. místo – 53. pluk průzkumu a elektronického boje Opava

Jedničkou zůstává Helfštýn. Dařilo se i dalším památkám

Zámek Čechy pod Kosířem

Hrad Helfštýn

Zámek Úsov

Hrad Helfštýn se stal opět jedním z nejnavštěvovanějších míst v regionu. Vloni si ho přišlo prohlédnout téměř 110 tisíc návštěvníků. Lidé ale měli zájem také o prohlídky zámku v Úsově a Čechách pod Kosířem, kde na ně čekaly zajímavé novinky.

„Uplynulou sezónu 2023 řadíme k těm nejnavštěvovanějším vůbec. Na celkovém součtu návštěvníků nic nezměnil ani fakt, že příjezdová cesta v Týně nad Bečvou byla celý rok rozkopaná a omezení spojená s příjezdem mohla řadu řidičů odradit,“

uvedl Jan Lauro, helfštýnský kastelán. Hrad turistům nabídl stále i putovní expozice, noční prohlídky a nejvyhledávanější akcí se opět stalo mezinárodní setkání kovářů Hefaiston.

Návštěvníci chtějí kromě samotných památek zažít i zajímavý program

Zámek v Úsově vloni lákal návštěvníky třeba na unikátní výstavu africké zvěře nebo zábavné dětské programy. Celkem do Úsova dorazilo více než 41 tisíc turistů. Jen o pět tisíc méně lidí zamířilo na zámek v Čechách

pod Kosířem. Vloni poprvé se tam mohli zúčastnit Dne zamířovaných nebo si v noci prohlédnout zámecký hřbitov či jinak nepřístupnou kapli.

„Jak zámek v Čechách pod Kosířem, tak i Helfštýn a zámek v Úsově spadají do správy muzeí, jejichž zřizovatelem je Olomoucký kraj. Hejtmanství do těchto památek investovalo nemalé peníze a mě moc těší, že se tyto investice vrací zpět v podobě spokojených návštěvníků,“ uvedl radní Olomouckého kraje pro oblast kultury Jan Žůrek.

Jaroslav Kropáč